

یک مانع بخاطر تامین صلح:
نقض حقوق بشر در برابر
کارمندان حکومت اسبق و
اعضای پیشین قوای مسلح
افغانستان:

۱۵ آگست ۲۰۲۱ - ۳۰ جون ۲۰۲۳

در مورد این گزارش

این گزارش بخشی از یک سلسله مطالعات موضوعی در مورد مسائل جاری حقوق بشر مورد مردم افغانستان است که توسط بخش حقوق بشر هیئت معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما) در چارچوب قطعنامه ۲۶۲۶ (۲۰۲۲) شورای امنیت انجام شده است. ، که با قطعنامه ۲۶۷۸ (۲۰۲۳) تمدید شد میباشد. قطعنامه ۲۶۲۶ یوناما را موظف می کند که با "تمام ذینفعان در سطوح ملی به شمول جامعه مدنی و سازمان های غیر دولتی بین المللی در حفاظت و ارتقای حقوق بشر همه افغان ها" و "نظارت، گزارش و دفاع در مورد وضعیت غیرنظامیان و پیشگیری و از بین بردن خشونت" نقش بازی کند. به عنوان بخشی از این تعامل، از مقامات فعلی افغانستان نیز دعوت شد تا نظرات واقعی را در مورد محتوای گزارش ارائه کنند که پاسخ آنها ضمیمه این گزارش نیز میباشد.

تا اکنون، مسئولین اداره حاکم هیچ نوع مکتوب یا رهنمود کتبی را نشر نکرده اند که حیطةی عفو عمومی را تعیین نماید. از این جهت، پیشینه‌ای که در این بخش آمده به اساس اظهارات عمومی است که توسط رهبر طالبان و سائیر مسئولین اداره حاکم ارائه شده است.

به تاریخ ۱۵ اگست ۲۰۲۱، چنانچه طالبان کنترل خود در افغانستان را تا کابل گسترش دادند، سخنگو ذبیح الله مجاهد چنین توییت کرد: "ما یکبار دیگر تکرار می کنیم که امارت اسلامی در فکر انتقام از هیچ کس نیست، آنانیکه در ادارات نظامی و ملکی حکومت کابل کار می کردند، مورد عفو قرار گرفته و مصئون می باشند."^۴

به تاریخ ۱۷ اگست، این اظهارات توسط انعام الله سمنگانی، یک عضو کمیسیون فرهنگی اداره حاکم در مصاحبه‌ی تلویزیونی با تلویزیون ملی افغانستان چنین تکرار شد: امارت اسلامی افغانستان با وقار، صداقت و یکپارچگی کامل عفو عمومی را برای تمام مردم افغانستان به ویژه مخالفینی که طی این سال ها و اخیراً از اشغال و اشغالگران حمایت کردند، اعلان نموده است.^۵ همان روز و در جریان کنفرانس مطبوعاتی، ذبیح الله مجاهد تکرار کرد که مسئولین اداره حاکم "تمام افرادی را که علیه ما جنگیدند ... را عفو کرد."^۶

پس از کنترل قدرت در افغانستان به تاریخ ۱۵ اگست ۲۰۲۱، مسئولین حاکم آنچه را که "عفو عمومی"^۱ نامیدند را برای کارمندان جمهوری اسلامی افغانستان^۲ و اعضای نیروهای پیشین ملی امنیتی و دفاعی افغانستان^۳ اعلان کردند. در طول تقریباً دو سال پس از آن، مقامات ارشد مسئولین حاکم مکرراً و علناً تعهد شان در برابر عفو را اظهار داشته، آن را نافذ دانسته و در مورد تحقیق و مجازات ناقضین آن صحبت کردند.

در خلال این مدت، هیئت معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما) صدها گزارش معتبر نقض حقوق بشر - به شمول قتل های فراقانونی، دستگیری و توقیف های خودسرانه، شکنجه و بدرفتاری - توسط مسئولین اداره حاکم در برابر افراد وابسته به مقامات حکومت اسبق و اعضای نیروهای پیشین ملی امنیتی و دفاعی افغانستان را ثبت کرد. معلومات اندک در مورد تلاش ها توسط مسئولین اداره حاکم برای تحقیق و پاسخگو قراردادن عاملین این خشونت های حقوق بشری در دسترس قرار دارد.

هرچند اعلان عفو عمومی گامی بود که مورد استقبال قرار گرفت، عدم تطبیق کامل تعهدی که به گونه‌ی عمومی اظهار نموده بودند، و تعهدات آنها بر اساس قوانین بین المللی حقوق بشر، تأثیرات جدی روی همبستگی و ثبات جامعه افغانی و چشم انداز تامین صلح پایدار در کشور خواهد داشت.

[۱] اصطلاح «عفو عمومی» که توسط مسئولین حاکم استفاده می‌شود با مفهوم عفو عمومی که در حقوق بین‌الملل بشردوستانه درک می‌شود، متمایز است. در حالی که هیچ توضیح کتبی در مورد دامنه عفو صادر شده توسط مقامات واقعی وجود ندارد، نظرات عمومی آنها تا به امروز نشان می‌دهد که «عفو عمومی» به تضمین گسترده حمایت از مقامات دولتی سابق و نیروهای امنیتی ملی و دفاعی افغانستان اشاره دارد.

[۲] از این به بعد، اصطلاح «مقامات دولتی سابق» به مقامات و کارمندان دولت سابق جمهوری اسلامی افغانستان اطلاق می‌شود.

[۳] نیروهای دفاعی و امنیتی ملی افغانستان یک اصطلاح کلی است که اشاره به نیروهای امنیتی دولت سابق جمهوری اسلامی افغانستان به کار می‌رود و شامل: نیروی سرحدی افغانستان، پلیس محلی افغانستان، اردو ملی افغانستان، نیروی هوایی افغانستان، پلیس ملی افغانستان، نیروی نظم عامه افغانستان، نیروهای ویژه افغانستان، اردوی محلی افغانستان (که به عنوان اردوی ملی افغانستان - اردوی محلی نیز شناخته می‌شود) و ریاست امنیت ملی.

[۴] Zabihullah (ذبیح‌الله م.)، [Zabehulah_M33@] تویتر، ۱۵ اگست ۲۰۲۳، ۱۲:۲۷ بعد از ظهر، قابل دسترس در: https://twitter.com/Zabehulah_M33/status/1426815375707099136?s=20 (پشتو)

[۵] انعام الله سمنگانی از آن پس منیچت رئیس مرکز اطلاعات و رسانه های حکومت برحال تعیین شده است.

[۶] الجزیره، "متن نخستین کنفرانس خبری طالبان در کابل"، ۱۷ اگست ۲۰۲۱، قابل دسترس در:

<https://www.aljazeera.com/news/2021/8/17/transcript-of-talibans-first-press-conference-in-kabul>

چهارچوب حقوقی قانون بشردوستانه بین المللی

قانون بشردوستانه بین المللی حاوی اصول پیرامون اعطا و حیطةی عفو در ختم درگیری ها در منازعات داخلی می باشد. یوناما از قبل وقوع منازعات مسلحانه داخلی متعدد در افغانستان را که قانون بشردوستانه بین المللی بالای آن قابل تطبیق می باشد، تصدیق نموده که شامل درگیری مسلحانه میان نیروهای پیشین مسلح طرفدار حکومت پیشین افغانستان (نیروهای ملی امنیتی افغانستان تحت حمایت نیروهای نظامی بین المللی) و طالبان می شود.^{۱۹} تسلط طالبان بر افغانستان در ۱۵ اگست ۲۰۲۱ و سقوط حکومت افغانستان و قوای مسلح آن و به دنبال آن تکمیل خروج کامل نیروهای نظامی بین المللی در ۳۱ اگست ۲۰۲۱ شاهد ختم درگیری میان طالبان و حکومت پیشین افغانستان بود.

در رابطه به منازعات داخلی، فقره (۵) ماده ۶ پروتوکول ۲ الحاقی کنوانسیون های ژنیو ۱۲ اگست ۱۹۴۹، که توسط افغانستان تصویب شده است، چنین صراحت دارد:

- "در ختم درگیری، مسئولین برحال مکلف اند عفو فراگیر را تا حد امکان به افرادی که در درگیری مسلحانه سهم داشتند، یا آثانی که آزادی شان به دلایل مربوط به منازعه مسلحانه ساقط شده، چه زندانی سیاسی یا افراد تحت توقیف، اعطا نمایند."^{۲۰}

• در پاسخ به گزارش سرمنشی سازمان ملل متحد پیرامون وضعیت در افغانستان و تأثیرات آن روی صلح و امنیت جهانی که به تاریخ ۲۸ جنوری ۲۰۲۲ نشر شد، ذبیح الله مجاهد که سخنگوی اداره حاکم است، چنین توییت کرد: "معلومات توسط سرمنشی سازمان ملل متحد که گویا پس از حاکمیت امارت اسلامی، صد تن از اعضای حکومت اسبق کشته شده اند، درست نمی باشد. پس از عفو عمومی، هیچکس اجازه ندارد که به هیچ فردی آسیب برساند؛ اگر حادثه‌ای به دلیل خصومت شخصی اتفاق افتاده است، ما آن را مورد تحقیق قرار داده و عاملین آن را مجازات کرده‌ایم."^{۱۴}

• انعام الله سمنگانی نیز چنین ادعا ها را در یک مصاحبه با شبکه بی بی سی رد کرد ولی اظهار داشت که: "... این امکان وجود دارد که حوادث به اساس خصومت شخصی یا قتل انتقام جویانه اتفاق افتاده باشد. امارت اسلامی افغانستان به این گونه حوادث قویاً واکنش نشان داده و کمیسیون تصفیه صفوف^{۱۵} و تمام ارگان های عدلی و قضائی دیگر اقدامات را به منظور تصفیه چنین افراد از ادارات شان روی دست گرفته و آنها را مورد پیگرد قرار داده و بالاخره به منظور جلوگیری از چنین وقایع، مورد محاکمه قرار گرفته اند."^{۱۶}

به همین ترتیب، اعلامیه ها در پاسخ به گزارش ها توسط نیویارک تایمز^{۱۷} و دیدبان حقوق بشر^{۱۸} نیز صادر شد.

[۱۴] توییت [1] Zabihullah (ذبیح الله م.) (@Zabihullah_M33), ۳۱ جنوری ۲۰۲۲، ساعت ۲:۲۳ بعد از ظهر. قابل دسترس در: ذبیح الله مجاهد، توییت، ۳۱ جنوری ۲۰۲۲، ۲:۲۳ د غریمی وروسته. به دغه ساییت کې د لاسرسی وړ دی. (پښتو) Zabihullah (ذبیح الله م.) (@Zabihullah_M33), Twitter, 31 January 2022, 2:23 pm. (Pashto)

[۱۵] مقررہ طرز سلوک برای کمیسیون تصفیه صفوف به عفو عمومی اشاره نمی کند. باوجود آن، به نظر می رسد در آن توصیه شده که افراد وابسته به نیروهای ملیشه طرفدار حکومت قبلی - موسوم به اربکی/ پولیس محلی افغانستان و نیروهای خیزش مردمی - باید از صفوف نیروهای مسلح حکومت برحال عزل شود، و چنین ذکر شده که کمیسیون تصفیه صفوف "معلومات فراگیر و دقیق در مورد چنین افراد را تثبیت خواهند کرد" و "موصوف را عرض عزل به مسئول ارگان ذریبط معرفی خواهد کرد" [ماده ۷، مقررہ طرز سلوک کمیسیون تصفیه صفوف اردوی ملی اسلامی].

[۱۶] توییت ۱ (@HabibiSamangani) [Inamullah Samangani], ۱ فبروری ۲۰۲۲، ساعت ۸:۵۹ قبل از ظهر. قابل دسترس در: انعام الله سمنگانی توییت، ۱ فبروری ۲۰۲۲، ۸:۲۹ د غریمی مخکې. به دغه ساییت کې د لاسرسی وړ دی. (دري) [Inamullah Samangani (@HabibiSamangani)], Twitter, 1 February 2022, 8:59am. (Dari)

[۱۷] توییت Zabihullah (ذبیح الله م.) (@Zabihullah_M33), ۱۳ اپریل ۲۰۲۲، ساعت ۷:۵۳ بعد از ظهر. قابل دسترس در: ذبیح الله مجاهد توییت، ۱۳ اپریل ۲۰۲۲، ۷:۵۳ ماښام، په دغه ساییت کې د لاسرسی وړ دی.

(پښتو) Zabihullah (ذبیح الله م.) (@Zabihullah_M33), Twitter, 13 April 2022, 7:53 pm. (Pashto)

[۱۸] Zabihullah (ذبیح الله م.) (@Zabihullah_M33), ۱۳ سېپتمبر ۲۰۲۱، ساعت ۹:۲۹ بعد از ظهر. قابل دسترس در: ذبیح الله مجاهد توییت، ۱۳ اپریل ۲۰۲۲، ۷:۵۳ ماښام، په دغه ساییت کې د لاسرسی وړ دی.

(پښتو) Zabihullah (ذبیح الله م.) (@Zabihullah_M33), Twitter, 13 April 2022, 7:53 pm. (Pashto)

[۱۹] یوناما/ دفتر کمیشنری عالی ملل متحد برای حقوق بشر، "افغانستان: محافظت افراد ملکی در منازعات مسلحانه"، گزارش سالانه ۲۰۲۰، فبروری ۲۰۲۱، صفحه ۹۷

[۲۰] کمیته بین المللی صلیب سرخ (آی سی آر سی)، پروتوکول الحاقی کنوانسیون های ژنیو مورخ ۱۲ اگست ۱۹۴۹، و مربوط به محافظت قربانیان منازعات مسلحانه داخلی (پروتوکول ۲)، ۸ جون ۱۹۷۷، فقره (۵) ماده ۶.

با توجه به اینکه کشورها به تاسی از قانون بین المللی در برابر تحقیق و پیگرد عدلی عاملین نقض حقوق بشر و جرایم بین المللی مکلف می باشد.^{۲۳}

قانون بشردوستانه بین المللی

مقامات حکومت اسبق و اعضای نیروهای پیشین ملی امنیتی و دفاعی افغانستان مستحق رعایت حقوق بشری همسان با سایر شهروندان افغانستان می باشند. افغانستان کماکان عضو تعدادی از میثاق ها و کنوانسیون های جهانی حقوق بشری می باشد که قتل های فراقانونی، دستگیری و توقیف های خودسرانه، و شکنجه و بدرفتاری را منع قرار داده است.^{۲۴}

بر اساس قوانین بین المللی، دولت های موظفند به قوانین بین المللی حقوق بشر احترام بگذارند، و از آن حفاظت کنند، و از اجرای آن اطمینان حاصل کنند. این شامل تعهدات برای اجرای قانونی، اداری و سایر اقدامات مناسب برای جلوگیری از نقض قوانین بین المللی حقوق بشر، بررسی موارد نقض به طور موثر، سریع، کامل و بی طرفانه و در صورت لزوم، اقدام علیه کسانی است که ادعا می شود مسئول هستند.^{۲۵}

کشور های عضو مکلف اند تا از رعایت حقوق^{۲۶} مندرج میثاق ها و کنوانسیون های جهانی حقوق بشر که عضو آن هستند - به شمول حق زندگی،

هرچند تعریفی از عفو در قوانین بین المللی وجود ندارد، کمیته بین المللی صلیب سرخ توضیح داده که این اصطلاح می تواند به این مفهوم باشد: "سند تقنینی رسمی یا قانون اجرائی که تحقیق جزائی یا پیگرد عدلی یک فرد، یک گروه یا یک دسته افراد و/یا تخلفات مشخص در آینده یا از گذشته بدینسو را متوقف می سازد، و هر نوع مجازات را لغو می کند".^{۲۷} از این جهت، اعلان چنین عفو مانع تحقیق جزائی و/یا تعقیب عدلی مسئولین حکومت اسبق و اعضای نیروهای پیشین ملی امنیتی و دفاعی افغانستان برای سهمگیری در منازعات مسلحانه در افغانستان می شود. با آنهم، یک استثناء مهم وجود دارد: قاعده ۱۵۹ مطالعه قانون بشردوستانه بین المللی کمیته بین المللی صلیب سرخ صراحت دارد که افراد مظنون، متهم یا محکوم به جرایم جنگی باید از چنین عفو مستثنی باشند.^{۲۸} زیرا این امر ممکن در مغایرت با مکلفیت حکومت در پیوند به، در صورت امکان، تحقیق و پیگرد عدلی متخلفین جرایم جنگی قرار گیرد. همچنان، در رهنمود ۲۰۱۴ عفو و پاسخگوئی بلفاست آمده که عفو که مانع تحقیق شود و معافیت جزائی افراد مسئول در برابر "جرایم جدی" را تضمین می کند، به عنوان [عفو] "نامشروع" پنداشته می شود،

[۲۱] کمیته بین المللی صلیب سرخ، "عفو و قانون بشردوستانه بین المللی: هدف و حیطه"، (۴ اکتوبر ۲۰۱۷). قابل دسترس در:

<https://www.icrc.org/en/document/amnesties-and-ihl-purpose-and-scope>

[۲۲] مالیندر، ل، و هادن. تی. (۲۰۱۳). رهنمود بلغارست در مورد عفو عمومی و حسابدهی داخلی. آیرلند شمالی: انستیتیوت عدالت انتقالی، پوهنتون اولیستر، رهنمود ۴ (ب). در این سایت قابل دسترس است: <https://www.belfairstudies.org/2013/07/24/the-belfast-guidelines-on-amnesty-and-accountability/>. Mallinder, L., & Hadden, T. (2013) *The Belfast guidelines on amnesty and accountability*. (Belfast, Northern Ireland: Transitional Justice Institute, University of Ulster, Guideline 4(b)

مالیندر

[۲۳] کمیته بین المللی صلیب سرخ، قانون بشردوستانه بین المللی عرفی، ۲۰۰۵، جلد اول: قواعد، قاعده ۱۵۹.

[۲۴] کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتار های ظالمانه یا تحقیر آمیز یا مجازات (مصوب اپریل ۱۹۸۷)، پروتوکول اختیاری کنوانسیون منع شکنجه (افغانستان به تاریخ ۱۷ اپریل ۲۰۱۸ به آن پیوست)، میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی (افغانستان به تاریخ ۲۴ جنوری ۱۹۸۳ به آن پیوست)، کنوانسیون منع هر نوع تبعیض علیه زنان (مصوب ۵ مارچ ۲۰۰۳)، کنوانسیون بین المللی محو هر نوع تبعیض نژادی (افغانستان به تاریخ ۶ جولای ۱۹۸۳ به آن ملحق شد)، کنوانسیون حقوق طفل (مصوب ۲۸ مارچ ۱۹۹۴)، پروتوکول الحاقی کنوانسیون حقوق طفل پیرامون سهمگیری اطفال در منازعات مسلحانه (افغانستان به تاریخ ۲۴ سپتمبر ۲۰۰۳ به آن پیوست)، پروتوکول الحاقی کنوانسیون حقوق طفل پیرامون فروش اطفال، فحاشی طفل و هرزه نگاری طفل (افغانستان به تاریخ ۱۹ سپتمبر ۲۰۰۲ به آن ملحق شد)، کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت (افغانستان به تاریخ ۱۸ سپتمبر ۲۰۱۲ به آن پیوست).

[۲۵] مجمع عمومی سازمان ملل متحد، اصول و رهنمودهای اساسی در مورد حق جبران خسارت و غرامت برای قربانیان نقض گسترده ای قانون بین المللی حقوق بشر و نقض جدی قانون بین المللی بشردوستانه: قطعنامه / تصویب شده توسط مجمع عمومی، ۲۱ مارچ ۲۰۰۶، بخش ۲، محدوده تعهد.

[۲۶] میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی (۱۹۹۶)، فقره (۱) ماده ۲.

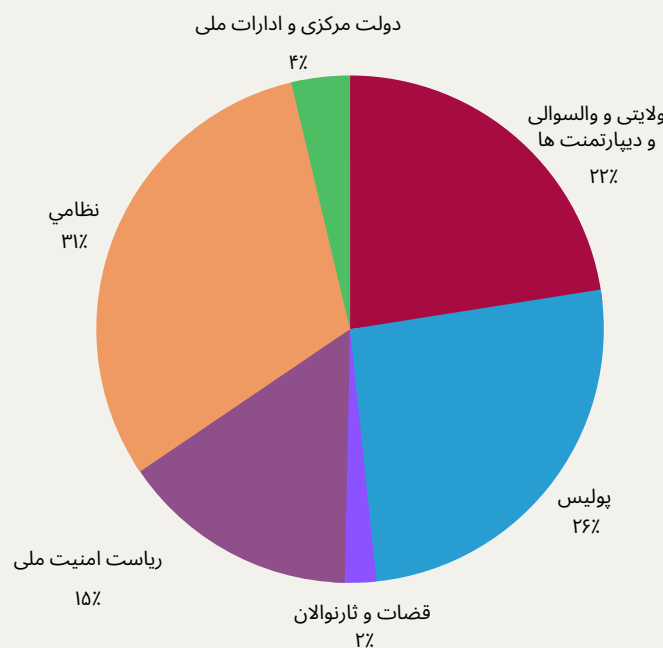
موارد نقض حقوق بشر در برابر مقامات حکومت اسبق و اعضای نیروهای پیشین ملی امنیتی و دفاعی افغانستان

یوناما ۸۰۰ مورد نقض حقوق بشر^{۲۹} علیه مقامات حکومت اسبق و نیروهای پیشین امنیتی و دفاعی افغانستان را پس به قدرت طالبان به تاریخ ۱۵ اگست ۲۰۲۱، الی ۳۰ جون ۲۰۲۳ ثبت نموده است. این گزارش روی قتل های فراقانونی، دستگیری و توقیف های خودسرانه، شکنجه و بدرفتاری و تهدیداتی که مقامات حکومت اسبق و نیروهای پیشین ملی امنیتی و دفاعی افغانستان تجربه کرده اند، متمرکز می باشد. در مجموع، این آمار شامل قضایای می شود که یوناما راپورهای موثق به دست آورده است که عضو یا اعضای مسئولین اداره حاکم مسئول چنین وقایع بودند.

آزادی انفرادی و آزادی از شکنجه و بدرفتاری - اطمینان حاصل نمایند. در رابطه به حق زندگی، کمیته حقوق بشر اظهار داشته که کشور های عضو:

- "... ملزم به انجام اقدامات معقول و مثبت هستند که در پاسخ به تهدیدات قابل پیش بینی معقول جانی از سوی اشخاص و نهادهای خصوصی که رفتار آنها منتسب به دولت نیست، بار نامتناسبی بر آنها تحمیل نمی کند.^{۲۷} روی این ملحوظ، کشور های عضو مکلف اند تا تدابیر مناسب بازدارنده را به منظور محافظت افراد در برابر تهدیدات قابل پیش بینی قتل یا کشته شدن توسط مجرمین و جرایم سازمان یافته یا گروه های ملیشه به شمول گروه های مسلح یا تروریست، روی دست گیرند."^{۲۸}

موارد نقض حقوق بشر در برابر مقامات حکومت اسبق و اعضای نیروهای پیشین ملی امنیتی و دفاعی افغانستان

[۲۷] مکلفیت مذکور شامل این مسئولیت اتخاذ تدابیر برای جلوگیری از نقض حق زندگی که معقولاً قابل پیش بینی است، به شمول مواردی که توسط افرادی که اعمال شان منتسب به دولت نیست، می شود. قانون بین المللی عرفی صراحت دارد که: "اعمال یک فرد یا گروهی از افراد به اساس قانون بین المللی، عمل حکومت محسوب می شود در صورتیکه فرد یا گروه از افراد مذکور طبق هدایت یا تحت فرمان یا کنترل آن حکومت عمل را انجام دهد." آی ایل سی، "مسوده مواد پیرامون مسئولیت دول در برابر تخلفات جهانی، با تبصره ها (نومبر ۲۰۰۱)، شماره UN Doc A/56/10 10، ماده ۸. [۲۸] کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد تبصره عمومی شماره ۳۶، ماده ۶ (حق زندگی)، ۳ سپتمبر ۲۰۱۹، [21] CCPR/C/GC/35. [۲۹] "نقض حقوق بشر" در این بخش به گزارش های معتبر قتل های فراقانونی، دستگیری ها و توقیف خودسرانه، شکنجه و بدرفتاری و تهدیدات اطلاق می شود.

قتل های فراقانونی

- "طالبان برادرم را کشتند ... موصوف در وزارت امور داخله [سابق] منیحت افسر پولیس کار می کرد ... ۱۰ روز پس از به قدرت رسیدن، طالبان او را که در حال سفر با موتر شخصی به سوی کابل بود، پیاده کردند ... طالبان تلفون او را جستجو کردند و عکس هایش با برخی از مقامات وزارت داخله را دیدند. او به طالبان گفت که محصل بود، ولی طالبان به دلایلش اعتنا نکردند. بعداً، طالبان او را با خود بردند. پس از سه روز، جسد او یافت شد. مردم محل به پدرم در مورد محل جسد خبر دادند. متعاقباً، پدرم جسد را به [ولایت] منتقل کرد و ما آن را دفن کردیم. جای چندین مرمی در بدن برادرم دیده می شد. همچنان، سگ ها قسمتی از بدنش را خورده بودند."^{۳۱}

یوناما حداقل ۲۱۸ مورد قتل های فراقانونی مقامات حکومت اسبق و اعضای نیروهای پیشین ملی امنیتی و دفاعی افغانستان را پس از تسلط طالبان در افغانستان ثبت کرد. اعضای نیروهای اردوی ملی، پولیس ملی افغانستان، کارمندان ریاست امنیت ملی و پولیس محلی افغانستان گروه های مربوط به حکومت سابق بود که بیشتر مورد هدف قرار گرفتند. در بسا موارد، افراد توسط نیروهای امنیتی مسئولین اداره حاکم، اندکی قبل از اینکه به قتل برسند، تحت توقیف قرار گرفتند. بعضی به توقیف خانه منتقل شده و در آنجا از کشته شدند، در حالیکه تعدادی به جاهای نامعلوم برده شده و به قتل رسیدند و اجسادشان دفن گردید یا به اعضای خانواده های تسلیم داده شد.

بطور مثال:

- به تاریخ ۹ اکتوبر ۲۰۲۲، در ولایت غور، دو افسر پولیس مسئولین برحال به خانه ی یک کارمند ریاست پیشین امنیت ملی رفته و گفت که حکم گرفتاری وی را دارند. آنها او را در خانه اش دستگیر کردند و دو روز بعد جسدش پیدا شد.

از ۱۵ اگست ۲۰۲۱ الی ۳۰ جون ۲۰۲۳، اعضای اردوی پیشین ملی افغانستان در معرض بیشترین خطر نقض حقوق بشر قرار داشتند، که به تعقیب آن نیروهای پولیس (اعم از پولیس ملی و پولیس محلی افغانستان) و کارمندان ریاست عمومی امنیت ملی قرار داشتند.

نقض حقوق بشر علیه کارمندان حکومت اسبق و اعضای نیروهای پیشین ملی امنیتی و دفاعی افغانستان در ۳۴ ولایت کشور ثبت شده و بیشترین تعداد موارد نقض در ولایت های کابل، کندهار و بلخ به ثبت رسید. هرچند گروه های فوق الذکر در تمام ولایات در معرض خطر قرار داشتند، افزایش در هدف قرار دادن [این گروه ها] در بعضی از محلات به چشم خورده است:

- یوناما حداقل ۳۳ مورد نقض حقوق بشر در برابر اعضای نیروهای پیشین پولیس ملی افغانستان در ولایت کندهار را ثبت کرد که بیش از یک چهارم مجموع موارد نقض حقوق بشر در برابر اعضای نیروهای پیشین پولیس ملی در سراسر کشور را تشکیل می دهد.

- در ولایت خوست، یوناما حداقل ۱۱ مورد نقض حقوق بشر را ثبت کرد که علیه اعضای نیروهای محافظت خوست^{۳۲} صورت گرفت و شامل قتل های فراقانونی، دستگیری و توقیف خودسرانه و شکنجه و بدرفتاری می شود.

اکثر موارد نقض در چهار ماه نخست پس از به قدرت رسیدن طالبان در افغانستان (۱۵ اگست ۲۰۲۱ - ۳۱ دسمبر ۲۰۲۱) به وقوع پیوست، چنانچه یوناما تقریباً نیمی از موارد قتل فراقانونی مقامات حکومت اسبق و اعضای نیروهای پیشین ملی امنیتی و دفاعی افغانستان را در خلال این مدت ثبت کرد. به رغم این، نقض حقوق بشر فراتر از این دوره ادامه یافت، چنانچه از ۱ جنوری الی ۳۱ دسمبر ۲۰۲۲، به تعداد ۷۰ مورد قتل های فراقانونی به ثبت رسید.

[۳۰] نیروهای محافظت خوست گروه مسلح طرفدار حکومت مستقر در ولایت خوست بود.
[۳۱] اظهارات اقارب یک قربانی به بخش حقوق بشر یوناما.

یوناما همچنان مواردی را ثبت کرده است که در آن یک شخص ناپدید گردیده و بعداً جسد او از سوی مسئولین اداره حاکم پیدا یا به اعضای خانواده او بدون ارائه توضیحات در مورد ناپدید شدن و مرگ شخص، تحویل داده شده است. به طور مثال:

- در جنوری ۲۰۲۳، جسد یک عضو سابق اردوی ملی که حدود سه ماه قبل از خانه اش در کابل دستگیر شده بود، توسط به مسئولین حاکم به اعضای خانواده اش تحویل داده شد. خانواده اش پس از دستگیری، هیچ تماسی با او نداشتند و از محل نگهداری او اطلاعی نداشتند.
- به ۱۳ جنوری ۲۰۲۳، در ولایت پکتیا، نیروهای امنیتی مسئولین حاکم یک عضو سابق اردوی ملی را دستگیر کردند. با وجود کوشش های متعدد، پس از دستگیری، خانواده اش هیچ تماسی با او نداشتند. در ۲۸ مارچ ۲۰۲۳، جسد او با علائم شکنجه به خانواده اش تحویل داده شد.

دستگیری ها و بازداشت های خودسرانه

یوناما به تعداد بیش از ۴۲۴ مورد دستگیری ها و بازداشت های خودسرانه ای مقامات و اعضای نیروهای پیشین ملی دفاعی و امنیتی را از زمان تسلط طالبان بدینسو ثبت نموده است.^{۳۳} چنین بازداشت ها توسط مسئولین حاکم خود سرانه تلقی میشوند و دلی آن عدم وجود چارچوب قانونی^{۳۴} اعمال شده توسط مقامات حاکم و بنابراین، و همچنین عدم اطلاع افراد از دلایل دستگیری و اتهامات علیه آنها، مدت زمان نگهداری افراد در بازداشت پیش از محاکمه، عدم دسترسی به مشاور حقوقی و سایر حقوق اجرائی بازداشت شدگان از آن برخوردار هستند.

- در ۱۳ نومبر ۲۰۲۲ در قندهار، جسد سر بریده شده یک عضو سابق پولیس افغانستان توسط مردم محل پیدا شد. او توسط نیروهای امنیتی مقامات حاکم در تاریخ ۱۷ اکتوبر ۲۰۲۲ دستگیر گردیده بود. مقامات امنیتی دستگیر شده بود

تعدادی از موارد قتل در مکان های عمومی صورت گرفت. به طور مثال:

- به تاریخ ۳۰ نومبر ۲۰۲۲ در ولایت فاریاب، یکتن از نیروهای امنیتی حکومت برحال یک افسر پیشین پولیس محلی افغانستان را در حالیکه برای صرف نان چاشت به سوی خانه یکی از اقارب خود پیاده روان بود، به ضرب گلوله به قتل رساند. گفته می شود که قربانی در کمین زدن و کشتن برادر مرتکب در جریان درگیری های مسلحانه در گذشته سهم داشت.
- به ۱۷ می ۲۰۲۳ در ولایت تخار، پرسنل امنیتی مسئولین حاکم یک عضو سابق اردوی ملی را که از مزرعه خود به خانه می رفت در نتیجه یک تیراندازی کشتند.

برای اکثریت مطلق چنین قتل ها، یوناما نتوانست تشخیص دهد که کدام جناح مسئولین برحال مشخصاً مسئول بودند.

ناپدید شدن های اجباری

یوناما حد اقل ۱۴ مورد ناپدید شدن های اجباری مقامات حکومت اسبق و اعضای نیروهای پیشین ملی دفاعی و امنیتی افغانستان را ثبت نموده است.

به تاریخ ۲ اکتوبر ۲۰۲۱، عالیه عزیز^{۳۳} رئیس سابق زندان های زنانه از محل کار خود به خانه بر نگشت و از ماه آگست ۲۰۲۳ بدینسو، محل نگهداری او نامعلوم است. طبق گزارش، باوجود آغاز تحقیقات در مورد ناپدید شدن او، مسئولین اداره حاکم هیچگونه معلومات رسمی در مورد محل نگهداری وی منتشر نکرده اند.

[۳۲] سازمان عفو بین الملل، "افغانستان: مقامات طالب باید در مورد مکان عالیه عزیز معلومات دهد"، ۲۱ جنوری ۲۰۲۲. از طریق این صفحه انترنتی قابل دسترس است: <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/01/afghanistan-taliban-authorities-must-reveal-alia-azizis-whereabouts/>

[۳۳] دستگیری ها و بازداشت ها در موارد فوق خودسرانه تلقی می شوند: مطابق با قوانین ملی نیست، زیرا به درستی بر اساس دلایلی که توسط قانون تعیین شده است یا مطابق با رویه های تعیین شده توسط قانون نیست. یا خودسرانه به معنای نامناسب، ناعادلانه، نامعقول، یا غیر ضروری بودن در شرایط مشخص میباشد. خودسری یک دستگیری یا بازداشت بر اساس ارزیابی فردی از شرایط است. از آنجایی که فهرست کاملی از معیارهای خودسری وجود ندارد، از نظر گروه کاری در مورد بازداشت خودسرانه «خودسری باید در پرتو همه شرایط مربوط به یک بازداشت مورد ارزیابی قرار گیرد». به عنوان مثال، اگر فردی با هدف انکار حقوق انسانی اش (مانند ابراز عقاید سیاسی یا تظاهرات مسالمت آمیز) بازداشت شود یا بر اساس دلایل تبعیض آمیز باشد.

[۳۴] مسئولین اداره حاکم بازنگری قوانین تصویب شده در جمهوری اسلامی افغانستان را برای ارزیابی انطباق آنها با سنت های شرعی و افغانی آغاز کرده اند. در حال حاضر، نتایج بازنگری - و در نتیجه، وضعیت حقوقی قوانین مصوب جمهوری اسلامی افغانستان - ناشناخته باقی مانده است. علاوه بر این، رهبر طالبان و سایر مسئولین حاکم دستورالعمل های مختلفی را صادر کرده اند، در حالی که مکرراً گفته اند که شریعت چارچوب قانونی قابل اجرا در افغانستان است.

علاوه بر این، همانطوریکه در همین راپور ذکر شد، تعدادی از قضایای دستگیری ها و بازداشت ها خودسرانه منجر به کشتار فراقانونی گردید.

یوناما موارد متعدد را ثبت نمود که مقامات و اعضای نیروهای پیشین ملی دفاعی و امنیتی افغانستان بدون ارتباط [با اعضای خانواده] و بدون علت تحت توقیف قرار گرفتند:

• "من به ریاست عمومی استخبارات چندین بار مراجعه نمودم. بالاخره، آنها به من گفتند که برادر تان در ریاست ۴۰ زندانی است. آنها به خانواده‌ی او اجازه ندادند که با او ملاقات کند. قبل از سقوط حکومت سابق، (برازدم) کارمند ریاست امنیت ملی بود... پس از تسلط طالبان، او در کابل بود و چندین بار به وظیفه‌ی خود رفت و حضری امضاء کرد. سپس طالبان به او گفتند تا اطلاع ثانی در خانه بماند. او به تاریخ ۲۹ مارچ ۲۰۲۲ توسط ریاست عمومی استخبارات دستگیر شد. ریاست عمومی استخبارات در مورد اتهام او هیچ چیزی برای ما نگفت. پس از اینکه طالبان عفو عمومی را اعلان کرد، او در کابل ماند."^{۳۵}

"(یکتن از اقارب من) در حکومت قبلی افسر پولیس در (ولایت) بود... پس از اینکه طالبان قدرت را بدست گرفت، او در خانه بود و در حویلی کار می کرد و از خانواده اش مراقبت می نمود. او در خانه بود و به بخش دیگری از شهر روان بود، اما هرگز برنگشت. اعضای خانواده او را زیاد جستجو کردند، اما از وقتی که لادرک شده بود، آدرس او را پیدا کرده نتوانستند. او ۲۱ رور قبل لادرک گردید. ما از خانواده ها و دوستان خواستیم تا در پیدا کردن آدرس او ما را کمک کنند. بالاخره، خانواده او مطلع شد که از سوی ریاست عمومی استخبارات دستگیر و در زندان این ریاست در بازداشت به سر می برد.

یکی از اقارب همسایه ما در ریاست عمومی استخبارات کار می کرد. او در مورد (اقارب ما) ۱۷ روز پس از دستگیری وی معلومات داد. خانواده‌ی او علت بازداشت او را نمی داند، اما احتمالاً به علت سابقه کار با حکومت قبلی دستگیر شده باشد. ما زیاد تلاش کردیم تا او را ملاقات کنیم، اما مسئولین به خانواده‌ی او اجازه نداد که او را ملاقات کند. او فعلاً در زندان ریاست عمومی استخبارات در (ولایت) زندانی است."^{۳۶}

اعضای نیروهای پیشین ملی دفاعی و امنیتی افغانستان همچنین گزارش داده اند که در حین بازداشت به دلیل وابستگی نظامی سابق خود مورد آزار و اذیت کلامی قرار گرفته اند:

• "در اداره پولیس، تعداد زیادی از افراد مسلح طالبان وجود داشت. دو نفر آنها مرا توهین و از الفاظ رکیک در برابرم استفاده نمودند. آنها به من گفتند: "شما به امریکایی ها کمک نمودید تا مجاهدین و مردم افغانستان را بکشند. شما کافر هستید. شما مسلمان نیستید. شما سگ امریکایی ها هستید. امریکایی ها دوستان خوب خود را تخلیه نمودند، اما سگ های شان را رها کردند. شما در برابر آنچه که در گذشته علیه طالبان انجام داده اید مجازات خواهید شد." به آنها گفتم گذشته را فراموش کنید. رهبران طالبان قبلا همه را عفو کرده اند. او بالایم قهر شد و به من گفت: خاموش باش کافر."^{۳۷}

در تعداد از موارد که توسط یوناما ثبت شده، اعضای نیروهای پیشین ملی دفاعی و امنیتی افغانستان به اتهام عدم تسلیم دهی سلاح های دولتی شان، دستگیر یا بازداشت گردیدند.^{۳۸} این موارد به عنوان دستگیری ها و بازداشت های خودسرانه به دلیل نقض مستند حقوق اجرائی و سایر حقوق این افراد ثبت شده است، به عنوان مثال: بدرفتاری و شکنجه، عدم دسترسی به مشاور حقوقی - باوجود ادعاهای کلی در مورد امتناع از تسلیم سلاح - عدم اطلاع رسانی صحیح به افراد در مورد دلایل دستگیری و/یا اتهامات علیه آنها میباشد.

[۳۵] اظهارات قربانی به بخش خدمات حقوق بشر یوناما.

[۳۶] اظهارات قربانی به بخش خدمات حقوق بشر یوناما.

[۳۷] اظهارات قربانی به بخش خدمات حقوق بشر یوناما.

[۳۸] به تاریخ ۱ اپریل، وزارت امور داخله اداره حاکم اعلامیه را صادر کرد که در آن نیروهای امنیتی، پرسونل نظامی و کارمندان ملکی را ملزم کرد تا سلاح های خویش را ثبت نمایند و متذکر شد که بعداً مجوزسلاح برای آنها صادر خواهد شد. توییت، ۱ اپریل ۲۰۲۳، ساعت ۱۲:۴۴ بعد از ظهر، قابل دسترس در: <https://twitter.com/moiafghanistan>.
نپته، د کورنیو چارو برحاله وزارت بوه اعلامیه خبره کوهه چې له امنیتی خوگونو، نظامی پرسونلو او دولتی ملکی کارمندانو د هغوی د وسلو د ثبتولو غوښتنه کوي چې بیا وروسته به هغوی ته د وسلو جواز صادر شي. د کورنیو چارو وزارت - افغانستان. [moiafghanistan@] توییت، پانه، ۱ اپریل ۲۰۲۳، د ماسبینین ۱۲:۴۴ بجې، پر راتلونکې توییت، پانه د لاس رسې وړ ده: [On 1 April, the de facto Ministry of Interior issued a statement which requires the security forces, military personnel and civil government employees to register their weapons, noting that they would subsequently be issued a weapons licence. Ministry of Interior Affairs- Afghanistan \(@moiafghanistan\), Twitter, 1 April 2023, 12.44pm](https://twitter.com/moiafghanistan)

شکنجه و بدرفتاری

بیش از ۱۴۴ مورد شکنجه و بدرفتاری در برابر مقامات حکومت اسبق و اعضای نیروهای پیشین ملی دفاعی و امنیتی افغانستان از سوی اعضای نیروهای امنیتی اداره حاکم (از ۱۵ اگست ۲۰۲۱)، از جمله لت و کوب با کیبل، پایپ و تهدید شفاهی و آزار ثبت شده است.

افراد به یوناما گزارش دادند که آنها از سوی مسئولین اداره حاکم مورد شکنجه یا بدرفتاری قرار گرفتند تا آنها را وادار به اعتراف به کار با حکومت اسبق یا نیروهای پیشین ملی دفاعی و امنیتی افغانستان یا تسلیم دهی سلاح نمایند.

• "در نیمه شب، یک فرد مسلح وارد سلول زندان شد و مرا به دهلیزی برد که در آنجا او و دیگر همکارانش چشمان مرا بسته و دستان مرا پشت سرم دست بند زدند، مرا روی زمین خواباندند و با کیبل پلاستیکی برای چند دقیقه به شدت مورد لت و کوب قرار دادند. درحالیکه فریاد می‌زدم و از آنها می‌پرسیدم چرا مرا لت و کوب می‌کنید، یکی از آنها پاسخ داد: "من ترا تا زمانی لت و کوب می‌کنم که به ما بگویید اصلیت شما چی است، برای کی کار می‌کنید و وظیفه اصلی تان در حکومت قبلی چی بود."^{۳۱}

• "او به من گفت که "می‌دانم که شما با [اداره] ملکی حکومت] و دیگر مؤسسات برای تشویق زنان و دختران به اشتراک در برنامه های تان کار می‌کردید. سپس به صورتم با سیلی زد و به من گفت، "تو افغان نیستی. تو کافر هستی از چهره ات معلوم می‌شود که آدم خوب نیستی." به او گفتم که کار اشتباهی نکرده ام. من آگاهی مردم را در مورد حقوق شان بلند می‌بردم. سپس به یک طالب دیگر دستور داد که مرا بزند. او مرا لگد زد و با قنناق تفنگ مرا لت و کوب کرد. سپس بدنم را راست کردند تا اینکه بی‌هوش شدم. زمانیکه دوباره به هوش آمدم، متوجه شدم که مرا دوباره داخل کانتینر گذاشته اند."^{۳۲}

• "آنها مرا نزد آمر حوزه بردند ... او از من خواست که "مکتوب عفو" را که گویا از طالبان دریافت کرده ام، به او بدهم. اما من به او گفتم که من فرد نظامی نیستم و از کسی مکتوب عفو دریافت نکرده ام. متعاقباً، او با سیلی به صورتم زد و به سویم لگد پرتاب کرد. او به افراد مسلح خود امر کرد که مرا لت و کوب کنند. یکی از آنها یک پایپ آب را برداشت و ۱۵ بار با آن مرا زد. ضربه‌ای که به کمرم وارد کرد باعث درد بی‌نهایت طاقت فرسا شد. آمر حوزه پولیس به من گفت: "گزارش داریم که شما قوماندان اربکی هستید. شما ۱۲ میل اسلحه دارید." من همه چیزی را که گفت تکذیب کردم. به او گفتم که اربکی^{۳۹} نبودم. من در ۱۵ سال گذشته در یک (اداره‌ی ملکی) کار می‌کردم. به او گفتم که شما می‌توانید ورق حاضری مرا بررسی کنید."^{۴۰}

یوناما همچنان مواردی را ثبت نموده است که در آن مقامات حکومت اسبق و اعضای نیروهای پیشین ملی دفاعی و امنیتی افغانستان به اتهام ارتباط با گروه خود خوانده‌ی "جبهه مقاومت ملی" دستگیر و یا بازداشت شده‌اند. در بسیاری از این موارد، اقارب یا قربانیان خود شان گفته‌اند که این اتهامات نادرست بوده و دلیل اصلی دستگیری آنها ارتباط با حکومت اسبق یا نیروهای پیشین ملی دفاعی و امنیتی افغانستان بود. هرچند یوناما نمیتواند این ادعاها را تأیید کند، آمار قابل توجهی وجود دارد که مقامات حکومت سابق و اعضای نیروهای پیشین ملی دفاعی و امنیتی افغانستان به اتهام ارتباط با گروه خود خوانده‌ی "جبهه مقاومت ملی" دستگیر می‌شوند. برعلاوه، به تاریخ ۲۶ فبروری ۲۰۲۲، مسئولین ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم یک گروه متشکل از حدود ۳۶ نفر از مقامات حکومت اسبق و نیروهای پیشین ملی دفاعی و امنیتی افغانستان را در شهر لشکرگاه ولایت هلمند به اتهام دست داشتن در رویداد های امنیتی که مسئولین اداره حاکم را در این ولایت هدف قرار داد، دستگیر نمودند.

[۳۹] اربکی اصطلاحی بود که در دوره حکومت جمهوری اسلامی افغانستان برای توصیف شبه‌نظامیان طرفدار دولت یا پلیس محلی افغان استفاده می‌شد.

[۴۰] اظهارات قربانی به بخش خدمات حقوق بشر یوناما.

[۴۱] اظهارات قربانی به بخش خدمات حقوق بشر یوناما.

[۴۲] اظهارات قربانی به بخش خدمات حقوق بشر یوناما.

تهدید و آزار و اذیت

یوناما گزارش های متعددی را در مورد تهدیدات علیه مقامات حکومت اسبق و اعضای نیروهای پیشین ملی دفاعی و امنیتی افغانستان، اعم از سوی افراد ناشناس و اعضای اداره حاکم دریافت نموده است. در بعضی موارد، افراد گزارش دادند که تماس های تلفونی تهدید آمیزی از سوی اعضای اداره حاکم دریافت کرده اند. به طور مثال، یک زوج متاهل که هر دو عضو ریاست پیشین امنیت ملی بودند، گزارش دادند که چندین تماس تلفونی از سوی پرسونل ریاست عمومی استخبارات اداره حاکم دریافت کردند و تهدید شدند که اگر سلاح و موترسایکل را که در اختیار دارند تسلیم ندهند، آنها را خواهند کشت. آنها گفتند که خود را مخفی نمودند و چندین بار موقعیت شانرا تغییر دادند تا از سوی مسئولین اداره حاکم مورد هدف قرار نگیرند.

در موارد دیگر، هرچند به نظر می رسد که هیچ تهدید مستقیم صورت نگرفته است، افراد خطر احتمالی را به دلیل نقش یا همکاری که با حکومت یا نیروهای امنیتی سابق داشتند، حس می کنند. به طور مثال، آنها اظهار داشتند که معتقد اند که آنها یا اقارب شان به خاطر ارتباط با حکومت سابق در جریان عملیات جستجو از سوی مسئولین اداره حاکم مورد هدف قرار گرفته یا بطور خشن تر با آنها برخورد صورت گرفته است. هرچند یوناما نمیتواند ادعا های رفتار خشن تر را تأیید کند، این گزارش ها فضای ترس گسترده میان مقامات حکومت اسبق و اعضای نیروهای پیشین ملی دفاعی و امنیتی افغانستان را نشان می دهد. یکی از افسران سابق پولیس کندهار که پس از تسلط طالبان افغانستان را ترک کرده است، به یوناما گفت که بین ۱۵ آگست ۲۰۲۱ و اوایل ماه مارچ ۲۰۲۲، خانه او یازده بار از سوی مسئولین اداره حاکم تلاشی شده است. او معتقد بود که مسئولین حاکم به تعقیب او بودند و همین موضوع دلیل تلاشی مکرر خانه او بود.

پاسخگویی در برابر موارد نقض حقوق بشر

معافیت آشکاری که با آن مسئولین اداره حاکم به نقض حقوق بشر در برابر مقامات حکومت و نیروهای ملی دفاعی و امنیتی سابق افغانستان ادامه می دهند، مایه نگرانی جدی است.

مسئولین اداره حاکم هیچ متن مکتوبی مبنی بر تعیین روش های رسیدگی به نقض عفو عمومی صادر نکرده اند. در حالی که برخی از فرامین و احکام صادر شده از سوی رهبر طالبان تا به امروز به ممنوعیت شکنجه یا بدرفتاری با بازداشت شدگان اشاره می کنند، اما به صراحت دستور تحقیقات سریع و بی طرفانه در مورد این اعمال را نمی دهند، بلکه عموماً به «مجازات» افراد مسئول اشاره می کنند.^{۴۳}

برای اکثریت موارد نقض که در این گزارش مورد بحث قرار گرفت، معلومات محدودی در مورد اقدامات اتخاذ شده از سوی مسئولین اداره حاکم جهت تحقیق رویداد ها و پاسخگو قرار دادن عاملین آن وجود دارد. استثناهایی در این مورد وجود دارد. در بعضی موارد، یوناما گزارشاتی را دریافت کرد که عاملین احتمالی یا متهم به رویداد های که مقامات حکومت اسبق و اعضای نیرو های پیشین ملی دفاعی و امنیتی افغانستان را مورد هدف قرار گرفتند، دستگیر شده اند. مسئولین اداره حاکم نیز نیت شان نسبت به تحقیق در مورد برخی از رویداد ها را به طور رسمی اعلان نموده اند.

به طور مثال، در ماه دسمبر ۲۰۲۱، سخنگوی وزارت داخله اداره حاکم به رسانه ها گفت که تحقیقات در مورد ویدیویی آغاز شده که ظاهراً اعضای نیروهای پیشین ملی دفاعی و امنیتی افغانستان را در حال شکنجه نشان می دهد و عاملین آن دستگیر خواهد شد.^{۴۴}

[۴۳] به عنوان مثال، در ماه مارچ ۲۰۲۲، رهبر طالبان "طرز العمل در مورد اصلاحات سیستم مربوط به زندانیان" را صادر کرد که بر اساس آن، یک مقام یا یکی از پرسنل که با یک زندانی بدرفتاری کرده باشد، شایسته مجازات یا حتی اخراج از وظیفه اش در زندانیان است. علاوه بر این، در ۱۵ مارچ ۲۰۲۲، رهبر طالبان: دستور بازداشت افراد متهم در جریان تحقیقات و مدت بازداشت را صادر کرد. ۱۵ مارچ ۲۰۲۲، شماره ۲۹. در این دستور آمده است: «در طول بازداشت، از انواع شکنجه باید جلوگیری شود زیرا فقط دادگاه صلاحیت اتخاذ تصمیم کیفری را دارد. اگر غیر از دادگاه فردی را مجازات کند عمل او ظلم و ظلم محسوب می شود و جلوگیری از ظلم واجب و تحمل ظلم ممنوع است.

[۴۴] انجمن خبری شیعه، "شکنجه یک سرباز سابق توسط طالبان در کابل" (دری)، ۲۷ دسامبر ۲۰۲۱. قابل دسترس در: www.shia-news.com، "د طالبانو له خوا په کابل کې د پخواني سرتيري شکنجه" (دری)، ۲۷ دسمبر ۲۰۲۱. پرتالونکې انټرنیټي پاڼه د لاس رسي ده: [Shia News](http://ShiaNews.com)، Association, "Torture of a former soldier by the Taliban in Kabul" (Dari), 27 December 2021.

با آنهم، حتی در جایی که تحقیقات اعلان شده است، عدم شفافیت و پاسخگویی در مورد پیشرفت تحقیقات فراتر از اعلان اولیه وجود دارد.

شورای امنیت سازمان ملل متحد به یوناما ماموریت داده است تا در مورد "ترویج، حمایت و تطبیق احکام اسناد مربوط به حقوق بشر و آزادی های اساسی که افغانستان عضویت آنها را دارد و مکلف به اجرای آن است مشوره دهد."^{۴۵} به عنوان بخشی از این تعامل، یوناما بسیاری از موارد نقض حقوق بشر را که در این گزارش مورد بحث قرار گرفته است، به ویژه اتهامات قتل های عمدی را با مسئولین اداره حاکم شریک ساخته است. مطابق به اعلامیه ها و اظهارات رسمی مسئولین اداره حاکم در مورد این موضوع (که قبلاً تحت عنوان "پیشینه‌ی عفو عمومی" مورد بحث قرار گرفت)، مسئولین برحال اغلب پاسخ دادند که هرچند ممکن است قتل اتفاق افتاده باشد، این رویداد "خصوصیت یا انتقام شخصی" بوده نه طبق هدایت رسمی برای انجام چنین عمل.

نتیجه گیری

قانون بشردوستانه بین المللی صراحت دارد و اداره حاکم را تشویق می کند که در ختم منازعات برای آلهایی که در درگیری های مسلحانه گذشته دخیل بودند، معافیت داده شود. هرچند اعلان عفو عمومی از سوی مسئولین اداره حاکم گامی بود که مورد استقبال قرار گرفت، نقض مداوم حقوق بشر، همانطور که در این گزارش مستند شده است، در برابر مقامات حکومت اسبق و اعضای نیروهای پیشین ملی دفاعی و امنیتی افغانستان نشان می دهد که عفو به طور کامل رعایت نشده است.

افزون بر آن، قتل های فراقانونی، دستگیری ها و بازداشت های خودسرانه، شکنجه و بدرفتاری در برابر مقامات حکومت اسبق و اعضای نیروهای پیشین ملی دفاعی و امنیتی افغانستان از سوی مسئولین اداره حاکم، نیروهای امنیتی و دیگران مغایر تعهدات بین المللی حقوق بشری است که افغانستان مکلف به تطبیق آن می باشد.

آنها همچنین طبق قوانین بین المللی جنایات جدی محسوب می شوند. علاوه بر مکلفیت مسئولین اداره حاکم مبنی بر عدم نقض حقوق بشری، مقامات حاکم مکلف هستند اقدامات لازم را برای جلوگیری از وقوع نقض حقوق بشر انجام دهند و نقض های ادعا شده را به طور مؤثر، سریع، کامل و بی طرفانه بررسی کنند و در صورت لزوم اقدامات لازم را علیه کسانی که گفته می شود مسئول هستند انجام دهند. مقامات حاکم یک مکلفیت مثبت دارد که از تهدیدات "قابل پیش بینی مستدل" در برابر حق زندگی جلوگیری نمایند. با توجه به نقض مداوم و مستند حقوق بشر که مقامات حکومت اسبق و اعضای نیروهای پیشین ملی دفاعی و امنیتی افغانستان طی ۲۰ ماه پس از تسلط طالبان به آن مواجه اند، چنین تهدیدات را میتوان "به طور منطقی قابل پیش بینی" تلقی کرد.^{۴۶} با وجود این، اعضای مقامات حاکم همچنان با مصونیت آشکار به نقض حقوق بشر ادامه می دهند و شواهد کمی مبنی بر انجام اقدامات پیشگیرانه، فراتر از اظهارات عمومی مقامات ارشد حاکم وجود دارد.

هیچگونه سند تحریری در خصوص عفو عمومی، به جز توصیه رهبر طالبان به مسئولین اداره حاکم برای حصول اطمینان از اجرای آن، به طور رسمی منتشر نشده است. بنابراین، در مورد میعاد زمانی عفو و طرزالعمل های رسیدگی به شکایات و تخطی ها، شفافیت وجود ندارد.

هدف قراردادن مقامات حکومت اسبق و اعضای نیروهای پیشین ملی دفاعی و امنیتی افغانستان فضای ترس و ارعاب میان این گروه ها را تشدید بخشیده است. یوناما از تعداد زیادی چنین افراد شنیده که گزارش دادند که آنها در فضای ترس از دستگیری یا کشته شدن توسط هر یک از اعضای مسئولین اداره حاکم به سر می برند. بعضی از آنها به همین دلیل خود را مخفی کرده اند یا از کشور فرار کرده اند. یکی از مقاصد عفو، تشویق و ترویج مصالحه و کمک به اعاده روابط عادی در حیات یک ملت، کمک به برقراری صلح پایدار و جلوگیری از بروز مجدد درگیری های مسلحانه می باشد.^{۴۷}

[۴۵] قطعنامه شماره ۲۶۲۶ شورای امنیت سازمان ملل متحد، ۱۷ مارچ ۲۰۲۰، (RES/S (۲۰۲۲/۲۶۲۶)، بند ۵ (د)، تمديد شده توسط قطعنامه شماره ۲۶۷۸ شورای امنیت سازمان ملل متحد، ۱۶ مارچ ۲۰۲۳، (RES/S (۲۰۲۳/۲۶۷۸).

[۴۶] کمیته بین المللی صلیب سرخ، "عفو و قانون بشردوستانه بین المللی: هدف و وسعت"، (۴ اکتوبر ۲۰۱۷). قابل دسترس در: www.icrc.org/eng/resources/documents/publication/20170404-international-committee-on-the-red-international-humanitarian-law-purpose-and-scope-of-amnesties-and-cross.pdf.
"بخشینی از دبیرالمنی نریوال قانون: موخه او محدوده"، (۴ اکتوبر ۲۰۱۷). پراپرتونکی انترنیشنل پانې د لاس رسی. وری: [International Committee on the Red \(Cross, "Amnesties and International Humanitarian Law: Purpose and Scope", 4 October 2017\).](http://www.icrc.org/eng/resources/documents/publication/20170404-international-committee-on-the-red-international-humanitarian-law-purpose-and-scope-of-amnesties-and-cross.pdf)

ناکامی مسئولین اداره حاکم در پایبندی به تعهدات اعلام شده رسمی آنها و پاسخگو قرار ندادن عاملین نقض حقوق بشر ممکن است پیامد های جدی برای ثبات آینده افغانستان داشته باشد.

پیشنهادات به مقامات حاکم افغانستان

مسئولین اداره حاکم رهنمود های کتبی و واضح را صادر نمایند که شرایط عفو به شمول محدوده‌ی زمانی و جغرافیایی عفو را مشخص کند.

مسئولین اداره حاکم برای جلوگیری از نقض حقوق بشر در برابر مقامات حکومت اسبق و اعضای نیروهای پیشین ملی دفاعی و امنیتی افغانستان منجمله توسط نهاد ها یا گروه های خصوصی، اقدامات آتی را روی دست گیرد:

- صدور دستورات روشن به مقامات و پرسنل مبنی بر غیرقانونی بودن این گونه اعمال و اینکه عاملان آن از طریق تحقیقات جنایی پاسخگو خواهند بود.
- حصول اطمینان از انجام تحقیقات معتبر و شفاف در مورد جرایم و اتهامات نقض حقوق بشر در برابر مقامات حکومت اسبق و اعضای نیروهای پیشین ملی دفاعی و امنیتی افغانستان، و
- پخش معلومات رسمی پیرامون پیشرفت تحقیقات در مورد همچو تخطی ها و تلاش ها برای پاسخگو قراردادن عاملین

پاسخ وزارت خارجه مقامات حاکم به مسوده گزارش بخش حقوق بشر دفتر یوناما راجع به نقض حقوق بشر در برابر کارمندان و نیروهای نظامی حکومت سابق

ریاست بین المللی امور زنان و حقوق بشر کابل، اگست ۲۰۲۳

گزارش دهی از فعالیت ها و دستاوردهای حقوق بشری یکی از مهمترین تعهدات هر دولت عضو سازمان ملل متحد و جامعه جهانی می باشد.

افغانستان هم عضو لایتجزای جامعه جهانی است و وزارت امور خارجه امارت اسلامی افغانستان به عنوان نهاد گزارندهی به کنوانسیون های بین المللی حقوق بشر سازمان ملل متحد، مسوده گزارش بخش حقوق بشر یوناما در کابل را با همه ادارات دولتی دخیل در کمیته تخنیک و هماهنگی جهت حقیقت یابی و ارائه پاسخ بر بنیاد حقایق عینی، اسناد موجوده و روش های مرعی الاجرا در نهاد های تنفیذ قانون و احکام محاکم، شریک ساخت و ذیلاً به پاسخ گزارش بخش حقوق بشر دفتر یوناما در کابل میپردازد:

مسوده بخش حقوق بشر دفتر یوناما در کابل پیرامون تخطی های حقوق بشری علیه کارمندان حکومت پیشین مورد ارزیابی قرار گرفت. در رابطه به منع شکنجه، حقوق مظنونین و محبوسین فرمان از جانب عالیقدر امیرالمومنین حفظه الله صادر گردیده است که در سراسر کشور نافذ می باشد. از جانب دیگر بعد از پیروزی امارت اسلامی تا امروز قضیه های نقض حقوق بشر (قتل بدون محاکمه، دستگیری خود سرانه، توقیف، شکنجه و سایر اعمال ضد حقوق بشری) که از سوی کارمندان نهاد های امنیتی امارت اسلامی علیه کارمندان و نیروهای امنیتی حکومت پیشین صورت گرفته باشد، به ملاحظه نرسیده است.

همزمان با پیروزی امارت اسلامی افغانستان به تاریخ ۱۵ اگست ۲۰۲۱ تمام اشخاص و افرادی که در حکومت قبلی و نهاد های مختلف وظیفه اجرا نموده بودند مورد عفو قرار گرفتند و فرمان عفو عمومی امیرالمومنین حفظه الله را سخنگوی امارت اسلامی به صورت رسمی در کنفرانس مطبوعاتی به منظور اطمینان بخشیدن به کارمندان حکومت سابق و آنانیکه به هر نحوی نگران امنیت شان بودند اعلان و به تمام ادارات امارت اسلامی تکثیر گردید تا مطابق به آن اجراء صورت گیرد.

همچنان فرمان شماره ۲۹ مؤرخ ۱۲/۸/۱۴۴۳ هـ ق مقام عالی امارت اسلامی افغانستان در رابطه به عدم شکنجه، توهین، تحقیر و لت و کوب متهمین در جریان گرفتاری و تحقیق صادر گردیده است. در صورت تمرد از امر فوق، با متخلفین برخورد جدی و قانونی صورت میگیرد.

در مورد شکنجه باید گفت که، ناظرین حقوق بشر نهادهای امنیتی امارت اسلامی عملاً در تمام توقیفگاه ها توظیف بوده در صورت تخلف با متخلفین برخورد قانونی صورت می گیرد. در موارد گرفتاری های خود سرانه، عملیات های شبانه وسایر موضوعات فرامین کتبی عالیقدر امیرالمؤمنین حفظه الله صادر شده اند و تمامی ادارات دولتی بطور جدی مکلف به رعایت و تطبیق آن می باشند.

هیچ منسوب نظامی اداره قبلی به دلیل فعالیت در نهاد های امنیتی اسبق گرفتار، توقیف و شکنجه نگردیده است. آنعده منسوبین اداره قبلی که با گروه های مخالف امارت اسلامی پیوسته اند یا به ضرر نظام فعالیت نظامی داشته اند، با در نظر داشت همه پروسه های قانونی، گرفتار و به مراجع عدلی و قضایی معرفی گردیده اند.

تا حال کدام مورد در رابطه به عدم رعایت فرمان عفو عمومی امیرالمؤمنین حفظه الله دیده نشده است. در صورتیکه کدام منسوب یا نهاد امنیتی و دفاعی امارت اسلامی فرمان عفو عمومی را نقض نموده باشد موضوع رسماً بررسی و عاملین آن جهت تعقیب عدلی به مراجع عدلی و قضایی معرفی می گردند.

افراد مظنون که بعد از فرمان عفو عمومی مرتکب جرایم شده باشند از سوی مراجع کشفی و استخباراتی مورد باز جویی قرار گرفته مطابق به احکام شرعی با ایشان رفتار می گردد. در جریان تحقیق تمام حقوق مظنونین رعایت و هیچ نوع بد رفتاری علیه آنها صورت نگرفته است.

آنچه قابل یاد آوری است اینکه تعدادی از فرامین عالیقدر امیر المومنین حفظه الله، در مورد رعایت حقوق بشر، اسیران جنگی، اخذ اجازه رهبری در تطبیق حدود و قصاص بعد از محاکم سه گانه، صلاحیت زندانی نمودن و مدت توقیف، رفتار نیک با محبوسین، جلوگیری از مجازات بدون فیصله محاکم، تعیین حدود امور محاکم نظامی، بررسی دوسیه ها در محاکم که مرتبط به گزارش دفتر یوناما می باشد، در جریده رسمی شماره ۱۴۳۲ سال ۱۴۴۴ هجری قمری نشر گردیده اند و قابل دسترسی میباشند.

در صورتیکه دفتر یوناما در افغانستان کدام ادعای مشخص و مستندی پیرامون موضوعات نقض حقوق انسانی از سوی ادارات کشفی و استخباراتی داشته باشد، موضوع را دقیق و با جزئیات با این وزارت شریک نمایند تا با نهاد های مربوطه شریک ساخته شده و حقیقت یابی همه جانبه صورت گیرد.

پایان